

KOMMUNSEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.

Elisabeth Aasheim

Kristine Røed Brun

Gry Brandshaug Dale

Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad

Solfrid Vaage Haukaas

Anne-Lise Hellebostad

Beatrice Dankertsen Hennying

Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen

Øyvind Renslo

Jostein Selle

Cecilie R. Sæther

Siri Tofte

Kristine Vigander

Geir S. Winters

Frode Lauareid

Sabrina Becher (adv.sek.)

Linda Hansen (adv.sek.)

Vår referanse: 17/00708-1
Ansvarlig advokat: Øyvind Renslo

Dato: 27.04.2017

Krav om tilbakebetaling av uriktig utbetalte kommunale tilskudd til Den katolske kirke

Dette brevet sendes samtlige kommuner. Bakgrunnen for brevet er at det i 2014 ble avdekket at Den katolske kirke i Norge i flere år hadde krevd tilskudd etter trossamfunnsloven for personer som ikke syntes å være lovlig registrert som medlemmer av kirken. KS Advokatene ønsker å tilby kommunene å samkjøre en prosess overfor Den katolske kirke, hvor KS Advokatene gis i oppdrag fra den enkelte kommune å bistå med å treffe vedtak om omgjøring av tidligere vedtak om utbetaling, samt fremme krav mot Den katolske kirke for tilbakebetaling av tidligere uriktig utbetalt beløp.

De aktuelle vedtakene og utbetalingene ligger en del år tilbake i tid. Det haster derfor med å igangsette en prosess. Vi har nedenfor derfor satt en kort tidsfrist for å gi KS Advokatene oppdragsfullmakt.

1. Nærmere om hva saken gjelder

Oslo tingrett har i dom 17. januar 2017 gitt staten medhold i at Oslo katolske bispedømme (OKB) i årene 2011-2014 fikk utbetalt ca. 40,5 millioner kroner mer i statlig tilskudd enn bispedømmet var berettiget til etter trossamfunnsloven. Departementet har når det gjelder Den katolske kirke i Midt Norge truffet vedtak om omgjøring av tidligere vedtak og å kreve tilbake et beløp ca. 8,7 millioner kroner. Overfor Tromsø Stift har staten så langt ikke truffet vedtak med krav om tilbakebetaling. De beløp som er krevd tilbake gjelder tilskudd som ble utbetalt for personer kirken hadde registrert som medlemmer på grunnlag av søk i telefonregistre etter navn som indikerte tilhørighet til Den katolske kirke, uten at personene ble kontaktet. Dommen fra Oslo tingrett er påanket. Det vil basert på normal berammelsestid ved Borgarting lagmannsrett sannsynligvis ta mer enn et år før rettskraftig dom kan foreligge. Det er også tatt ut tiltale/forelegg mot bispedømmet for bedrageri.

Tilskudd etter trossamfunnsloven består av en statlig og en kommunal del, og de aller fleste av landets kommuner betaler tilskudd til Den katolske kirken. I 2015 var antallet 384. Kommunale tilskudd fastsettes med utgangspunkt i den samme medlemsberegning og det samme regelverket i trossamfunnsloven som gjelder for statlig støtte. De enkelte satser som kommuner betaler til Den katolske kirke vil kunne variere.

Den katolske kirke i Norge er organisert i tre stift/bispedømmer: OKB (de tretten sydligste fylker, t.o.m. Sogn og Fjordane, Oppland og Hedmark), Trondheim Stift (Møre og Romsdal og Trøndelag) og Tromsø Stift (Finnmark, Troms og Nordland, samt Svalbard).

Dersom det ved endelig dom fastslås at den beskrevne metoden for medlemsregistrering er ulovlig, har Den katolske kirke i Norge fått utbetalt rundt 50 millioner kroner mer i statlig tilskudd enn den var berettiget til. Samlede uriktig utbetalte kommunale tilskudd i perioden ligger sannsynligvis på omtrent samme nivå. Dette gjelder disponering av fellesskapets midler, og det tilsier etter vår vurdering at urettmessige utbetalinger kreves tilbake.

2. Forslag til felles prosess

Vi understreker at det er den enkelte kommune som selv må treffe vedtak om omgjøring av tidligere vedtak om utbetaling av tilskudd, samt beslutte å kreve tilbake for mye utbetalt beløp. Rettslig grunnlag for omgjøring er forvaltningsloven § 35, 1. ledd c, hvoretter kommunen har adgang til å omgjøre tidligere vedtak om tilskudd når dette er ugyldig. Grunnlaget for ugyldighet er her blant annet uriktige opplysninger fra Den katolske kirke som grunnlag for beregning av utbetalinger.

Det må i forbindelse med et slikt vedtak avklares hvem i kommunen som har rettslig kompetanse til å treffe vedtak om omgjøring av tidligere vedtak om utbetaling, samt kreve tilbake for mye utbetalt beløp. Dersom denne fullmakten ikke er delegert følger det av de alminnelige reglene i kommuneloven § 6 at denne kompetansen ligger til kommunestyret. Det anbefales derfor at saken så raskt som mulig fremmes for behandling i kommunestyret dersom det er kommunestyret som må behandle et vedtak om omgjøring av tidligere vedtak om tilskudd, eller til det organ som har fått delegert denne kompetanse.

Dersom vi mottar oppdragsfullmakt som nedenfor angitt, kan vi på vegne av kommunen så raskt som mulig forhåndsvarse det aktuelle bispedømme, og anmode om at uttalelse, eventuelt også bistå med utforming av vedtak, herunder beregning av krav. Dersom nødvendig kan vi eventuelt bistå med inndrivning av krav, herunder eventuelle prosesshandlinger dersom det blir nødvendig. Det er imidlertid ønskelig å komme frem til omforent avtale med bispedømme uten rettslige prosesser, og vi vil ta initiativ til det. Vi oppfatter at Den katolske kirke så langt har vært positiv til en slik dialog.

3. Opplysninger

Det vi behøver for å kunne bistå kommunene er i første omgang følgende opplysninger:

- Satsen for det kommunale tilskuddet for hvert enkelt år (2011-2015)
- Samlet utbetalt støttebeløp for hvert enkelt år (2011-2015)
- Tidspunktet for eventuelle vedtak for utbetaling for de aktuelle årene
- Tidspunktet for utbetaling av beløp i 2014
- Eventuelt andre særskilte forhold som vi bør kjenne til, for eksempel hvorvidt den enkelte kommune har inngått en avtale med Den katolske kirke.

Vi ber om at disse opplysningene innenfor den frist som er angitt nedenfor sendes til følgende e-post adresse: sabrina.becher@ks.no

4. Oppdragsfullmakt

Det bes i samme e-post bekreftet at KS Advokatene gis i oppdrag å bistå kommunene med å beregne og inndrive beløp, herunder eventuelle prosesshandlinger dersom det blir nødvendig. Hvis det vil ta noe tid å finne frem opplysningene, ber vi om at bekräftelsen sendes først, så vi raskt kan få en oversikt over hvor mange kommuner som er med.

Saken vil fra vår side måtte være et betalt advokatoppdrag. Salær beregnes etter medgått tid, og fordeles i utgangspunktet etter medgått tid på den enkelte kommune i henhold til våre alminnelige standardbetingelser. Med mindre det foreligger særskilte forhold ved den enkelte kommune, vil beløpet bli fordelt likt på den enkelte kommune ut fra den samlede tiden som medgår på saken. Vi sender en standard oppdragsbekreftelse til hver enkelt kommune.

Når vi har oversikt over hvor mange kommuner som er med, vil vi som et første skritt vurdere å ta et initiativ overfor bispedømmene for å få avklart om det kan inngås en avtale som gjør det mulig å avvente utfallet av rettssaken uten risiko for rettstap.

Som nevnt er det den enkelte kommune som selv må treffe vedtak om omgjøring av tidligere vedtak om utbetaling og kreve tilbakebetaling. Det anbefales at kommunene så langt det er mulig setter saken opp til behandling allerede før ferien.

Vi ber om at svar sendes oss snarest mulig og senest 12. mai, og da som nevnt til følgende e-post adresse: sabrina.becher@ks.no

Med vennlig hilsen,

Øyvind Renslo
advokat

Hakon Huus-Hansen
advokat